

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Växjö kommuns yttrande över Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Kommunstyrelsen har i § 290/2026 beslutat att lämna följande yttrande i rubricerat ärendet.

Om rapporten och förslaget

- Utifrån det givna uppdraget delar vi Boverkets bedömning att alternativ 1 och 3 som utretts bör avvisas. Av de alternativ som redovisas framstår alternativ 2 som det mest relevanta att utreda vidare, men vi bedömer att förslaget har betydande brister och att förslagets konsekvenser inte har utretts i tillräckligt stor omfattning.
- De socioekonomiska konsekvenserna, inklusive barnperspektivet, behöver analyseras mer ingående. Förslaget riskerar att leda till att hushåll med lägre ekonomisk förmåga, barnfamiljer, äldre och personer med sämre hälsa i högre grad kan hänvisas till bostäder med sämre ljudmiljö än idag. Även fast inomhusmiljön ska uppfylla samma krav som tidigare, måste det tas med i beaktandet att inte alla har möjlighet att enkelt ta sig utanför bostaden, att det kan vara svårt att säkerställa att det blir en god utemiljö och att en god utemiljö inte alltid kan ersätta värdet av att kunna öppna ett fönster. Vi ser att det finns risker som kan bidra till ökad segregation och större skillnader i boendemiljö, som även påtalas i rapporten. Marknadens och byggaktörernas behov av större flexibilitet bör i bullerutsatta lägen inte väga tyngre än behovet av långsiktigt goda och jämlika boendemiljöer.
- Det givna uppdraget är så pass avgränsat att mer ändamålsenliga alternativ och ändringar av regelverket inte har övervägts eller kunnat utredas. Vi instämmer i att dagens regelverk är komplext, svårt att arbeta efter och kan skapa vissa begränsningar för bland annat bostädernas invändiga utformning. Vi kan även konstatera att buller i viss mån även hanteras i bygglovsprövningen trots att det inte finns något egentligt lagstöd för detta. Vi ser att problemet bakom detta är lagstiftningens uppbyggnad där bullerfrågor i utomhusmiljön endast ska hanteras i detaljplanen.

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Uppdraget hade varit mer ändamålsenligt om bullerlagstiftningen i sin helhet kunde ses över. Dagens lagstiftning gör att planerna antingen regleras hårt till en enda möjlig lösning, när det i själva verket kan finnas flera andra alternativ, eller att lagstiftningen används felaktigt och skjuter på frågan. Framtaget förslag på ändring förändrar inte detta problem och förenklar därmed inte detaljplanearbetet.

- Trafikbullerförordningen är efter cirka ett decennium relativt inarbetad i våra och byggherrars arbetssätt och bygger även på kvantitativa riktvärden som alla parter enkelt kan förstå och följa upp. En ändring riskerar att åter igen skapa ny osäkerhet i tillämpningen, särskilt eftersom bedömningen av vad som utgör en god utemiljö är en kvalitativ bedömning som även riskerar att variera mellan olika kommuner, länsstyrelser och byggherrar. Detta skulle kunna motverka syftet med ändringen.
- Gällande ändringarna som föreslås i 4 § ser vi att formuleringen i första stycket är problematisk till vad som är syftet med regleringen. Syftet med 4 § är enligt nu gällande lydelse att själva bostäderna ska ha en direkt tillgång till ljuddämpad fasad i de fall 60 dBA överstigs enligt 3 §. Fokus är på att skapa en god boendemiljö i själva bostaden. Den föreslagna formuleringen förskjuter istället syftet mot att det ska finnas förutsättningar för en god utemiljö i det fall 60 dBA inte kan uppnås enligt 3 §. Kravet på att anordna en uteplats i anslutning till bostaden regleras redan i viss mening i 8 kap. 9 § PBL och 3 § punkt 2 i trafikbullerförordningen, som kräver ännu striktare riktvärden. 4 § blir därmed en dubbelreglering som inte ger något ytterligare värde. Vi ställer oss även frågande varför den maximala ljudnivån om 70 dBA som ska uppnås för hela fasaden endast gäller mellan kl. 22.00 och 06.00. Om syftet är att kunna ordna en god utemiljö, bör kraven vara ställda utifrån de tider utemiljöerna främst används och inte nattetid.
- Att successivt göra ändringar som direkt eller indirekt höjer de angivna riktvärdena för buller och därmed kan möjliggöra för bostäder i allt mer bullerutsatta lägen, är en utveckling som vi inte anser är önskvärd. Åtgärder som kan minska bullret i samhället i stort, så som sänkta hastigheter på nationella vägar,

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

bullerskydd mot järnvägar och större leder, nationella krav på tystare däck, stöd för omställning för att kunna anlägga vägar med ljuddämpande material skulle kunna förbättra många lägens bullersituation och därmed förenkla detaljplanearbetet. Dessa frågor är ofta svåra att hantera inom kommunerna planarbete.

Detaljplaneprocessen

- Vi instämmer i att bostäders invändiga planlösningar inte bör prövas i detaljplaneskedet och att det till viss del görs idag. Det är för oss dock inte tydligt att behovet av att ta fram förslag på planlösningar redan i planprocessen främst beror på trafikbullerförordningens nuvarande lydelse. Liknande underlag tas ofta fram även av andra skäl som att kunna räkna på ekonomi och projektets genomförbarhet i stort. Vi ställer oss därför frågande till om detaljplanearbete skulle förenklas av denna anledning. Vi ställer oss även frågande till varför det inte finns mer utförligt underlag i rapporten kring hur vanligt förekommande det är att planbestämmelser som reglerar bostäders planlösning används, och hur ofta det resulterar i ett mer begränsat bostadsutbud.
- I bullerutsatta lägen kan kravet på genomgående planlösningar i vissa fall möjliggöra en viss flexibilitet i detaljplanen, även om detta inte är lagstiftningens syfte. Om denna möjlighet tas bort kan kommunen i stället behöva låsa planen hårdare till en viss bebyggelsestruktur eller ett visst genomförande. Komplexiteten som dagens regelverk innebär riskerar med förslaget istället att förskjutas från att lösa goda boendemiljöer och planlösningar, till omfattande utredningar och regleringar av byggnaders placering, utformning och utemiljöer. Vi anser därför inte att detaljplanearbetet förenklas, utan endast förskjuter frågan och ger upphov till nya eller andra krav på planregleringar.
- Vi ser positivt på att en ljuddämpad fasad inte ska kunna uppnås genom tekniska lösningar eller utformning, så som inglasning av balkonger eller användande av ljuddämpande material eller liknande åtgärder. Detta är tekniska lösningar som ger låsta byggrätter med exakta placeringar, utformningar och för detaljerade lösningar som eventuellt kan lösas på annat sätt.

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Bygglövsprocessen

- Vi instämmer i att ändringen inte påverkar kraven på vilka ljudnivåer som ska uppnås inomhus. Om byggnader inte kommer att kunna byggas i mer bullerutsatta lägen än idag bör inte heller behovet av särskild byggteknik, ljudisolering och dylikt påverkas.
- Vi instämmer i att 4 § andra stycket i trafikbullerförordningen bör utgå och att vad som ska gälla vid nybyggnation av bostäder även bör gälla vid ändring av en byggnad.

Hälsaspekter

- Vi ser att förslaget innebär en avvägning mellan förenkling och hälsoskydd. Boverket konstaterar i rapporten att fler bostäder kan få en sämre ljudmiljö och att fördelarna är svåra att förutse. Det finns en risk att det kommer vara möjligt att bygga i mer bullerutsatta lägen än idag och en större risk för att människor utsätts för lågfrekvent buller. Rapporten visar även att tillgång till en luddämpad sida har betydelse för människors möjlighet till sömn och återhämtning. Vi anser därför att dessa hälsoperspektiv bör väga tyngre i avvägningen mellan en förenklad planprocess och skyddet för människors hälsa.
- Det är positivt att undantaget för bostäder mindre än 35 kvadratmeter (där upp till 65 dBA tillåts idag) tas bort, men i kombination med den föreslagna ändringen av 4 § innebär detta att det inte längre finns någon tydlig övre gräns för vilka bullernivåer bostadsfasader får utsättas för. Detta är en negativ utveckling för möjligheten att skapa förutsättningar för goda boendemiljöer och för folkhälsan.
- Det är positivt att en utvärdering av förslaget föreslås, men vi ser att tidpunkten för utvärdering, fem år från lagändringens ikraftträdande, är en allt för kort tid för att kunna utvärdera konsekvenserna, särskilt för de föreslagna hälsorelaterade indikatorerna. Plan- och byggprocesserna är ofta långa och spänner över flera år. Inom denna tidsperiod kommer sannolikt få bostäder att ha hunnit färdigställas och tagits i bruk under någon längre tid.

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Miljömålet: God bebyggd miljö

- Vi ser inte förslagens konsekvenser har utretts i tillräcklig omfattning för att några slutsatser om förslagens påverkan på miljömålet God bebyggd miljö ska kunna dras. Miljömålets utveckling är neutral, men trenden utvecklas negativt inom vissa preciseringar och aspekter, bland annat gällande bullerstörningar. Vi anser därför inte att det är tydligt hur bedömningen gjorts.

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande